

EPERJESI LAPOK

Sárosmegye s városainak társadalmi és gazdasági érdekeit képviselő hetilap.

Az „Eperjesi Széchenyi-kör“ és a „Sárosmegyei gazd. egyesület“ közlönye.

Szerkesztői iroda:

Megyeház.

Ide intézendő minden a lap szellemi részét illető közlemény.

Kiadóhivatal:

Hedry Bertalan irodájában (megyeház.)

Megjelen: minden vasárnap.

Előfizetési ár: vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:

Egy évre 5 frt — kr.
Félévre 2 frt 50 kr.
Negyedévre 1 frt 25 kr.

Hirdetési díj:

háromhatszós petit sor egyszeri hirdetése 5 kr., többszörös hirdetés jutányosabb.

Bélyegdíj: minden hirdetésért külön 30 krajczár.

Nyit-tér minden sor 10 kr.

Megyei gyűlésekről.

Valahányszor egy-egy megyei közgyűlésről távozom, mindannyiszor bizonyos elégedetlenség érzete szállja meg keblemet, mert ott oly lanyhaságot, ügyek iránti érdektelenséget tapasztalhatunk, hogy azon kérdés áll előnk, vajjon lenne-e valami nagy hiánya a közigazgatásnak, vagy a megyei társadalmi életnek, ha a megyei közgyűlések egyszerűen eltöröltenek.

És ha a komoly vizsgáló a tárgysorozat élénként és szelvényesége lepergetését látja, s midőn a jegyzőkönyv érdemleges határozatok, s mélyig ható indoklások helyett, az igen könnyű „tudomásul vétetik“-től hemzseg, ha a tárgyakkal a bizottsági tagok nem is ismerkedhetnek meg, alaposan nem tanulmányozhatván, kívánt módon mellette vagy ellene nem is nyilatkozhatnak, a szövegen levő tárgyakhoz; azt kell mondanunk, hogy a megyei közgyűlés ötödik kerék a közigazgatás kocsijában. És ez nagyon szomorú dolog, mert a történet azt bizonyítja, hogy hazánkban akkor divott a sok visszaélés, midőn a nemzet érdeklődését elzibbasztották a közgyűlések iránt.

Minékünk van egy sajátosság jellemünk, royalisták vagyunk, de a kormányzatba az ország ügyeinek vezetésébe, tényleges befolyást gyakorolni óhajunk.

A modern felfogás e sajátosság jellegünket mindinkább nyírbalja, a független népképviselőt és a felelős kormányt, csak közvetve ad a nemzetnek rendelkezési jogot, a megye politikai hatalma letűnt és ez az élénkségnek egy nagy részét megfojtotta.

Én nem vitatom, hogy ezen politikai lefogyverés helyes volt-e, de azt állítom, hogy vétünk saját magunk s hazánk ellen, ha, mert politizálni nem lehet, a közigazgatásunkat és társadalmi életünket, ezeknek igen sok ügyöt lelkesülten fel nem karoljuk.

Nem szabad tespednünk, a közigazgatás felőli nemzeti életünknek minden részét, ezt műveljük, de több lelkesedéssel és nagyobb buzgalommal.

A közgyűlések ne a mélyen tisztelt jegyzői kar felolvasási gyakorlati legyenek, hanem ott az ügyek szakavatottan, czélszerűen vitattassanak meg.

Fordítsunk nagy gondot a községek háztartásának vezetésére, visszaélést ne tőrjünk, hanem oda törekedjünk, hogy a takarékoság elve a legszigorubbán keresztül vitessék. Így megszabadítjuk a közönséget a jogtalan zsarolástól és a rendezett községi háztartás mellett a nép boldogulni fog.

Egészségügyünk is csak papíron van szabályozva, tényleg a gyakorlatban semmi sem történik. Fogjunk hozzá a nagy dologhoz. A legtöbb járvány táplálója az egészségtelen talajviszony. Ezt gyógyítja a cultur-mérnökség, az alagesővezéssel. — Szinte nagy fuvarosa a járványnak a rossz lakás viszony. Készítsünk egy szabályrendeletet, mely az építkezéseket szabályozza és azt aztán keresztül is kell vinni. — Oda kell hatni, hogy járványok idején minden községben legyenek kórházak. — Nagy terjedést ad a járványnak a túltömött iskola is. Itt szerezzék a közgyűlés érvényét a törvénynek. Ne hizelegjen senkinek, de kellő szigorral tegyen eleget kötelességének.

A gazdasági ügy is olyan, mely bő foglalkozást adhatna a közgyűlésnek. Vegye kezébe a megye községenként a gazdák társulatának alakítását, igyekezzék a fontos kérdésekben fölvilágosítást adni. A hitelügyet rendezni, az állattenyésztést emelni, az okszerű gazdasági ismeretek megszerzését elősegíteni kell.

A jótékony intézetekben végtelenül szegény ez a megye. Ezt az erkölcsi, vallásos, hazafias tartozás lerovását is vegye a közgyűlés munkakörébe. Arvánház, menház, kisdévodák, művelődési egyesület, földmives iskola, mind megteremtésre várnak.

De még mennyit lehetne felhozni, mely hivatva van a megyei közgyűlést élénkítő, érdekessé tenni. — Tegyük ma, ne halasszuk holnapra. Ha így munkálkodunk nem kell félnünk ama kérdés felmerülésétől: hogy voltaképpen mi szükség van a megyei közgyűlésre? Sz. V.

Szentandrassy Lajos adomány-levele.

Minden magyar hazafinak kötelessége lévén szeretett hazája anyagi és szellemi jólétének emelésére és fölvirágoztatására tehetségei és képességeihez mérten közreműkölni, hogy ez által emberi és hazafini kötelességeit híven és lelkiismeretesen betöltsék, honfitársának, de főleg a jövő nemzedéknek jólétét előmozdítsa:

mint szeretett magyar hazámnak hálás és hű fia, férfi korom kezdetétől a jelen időkig azért fáradoztam és munkálkodtam, hogy fáradozások és munkásságom gyümölcsét: nélkülözések árán verejtékkel szerzett vagyonomat jótékony adományul hagyjam szülővárosomban Eperjesen a tanulmányi alaplól fenntartott kir. kath. főgymnasiumnak, mely intézet az általános művelődés fejlesztése és a

magyarosodás terjesztése körül szeretett hazánk e határszéli városában oly dicséretes buzgalommal és hazafias misszióval teljesíti feladatát.

Ezért és buzdításul, valamint követendő példának a nálamnál tehetősebb honfitársaimnak és nem hiúságból, miről egy az élte délen túl levő férfi már régen lemondott, én alulírott Szentandrassy Lajos saját elhatározásomból és jól megfontoltan, kötelezőleg és visszavonhatlanul ezenel jogérvényes kijelentem, hogy a magyar kir. országos tanulmányi alaplól fenntartott kir. kath. főgymnasiumnak Eperjesen örök időkre már ez év október havának 1-ső napjától kezdve adományozom és átadom s a vallás és közoktatási miniszterium kezelése alá helyezem az eperjesi 815. számú telekjegyzőkönyvben A. I. 1. sor-és 108. hsz., 322. összeirási szám alatt fekvő 294¹/₄ öl kiterjedésű, — ugy szinte az ugyanazon számú telekjegyzőkönyvben A. II. 1. sor 109. házszám és 323. összeirási szám alatt, Eperjesen a fúteuzán és az árokutczán fekvő tulajdonomat képező kétemeletes két házamat és telkemet, minden ezen telken találtató egyéb épületekkel, jogokkal és javadalmakkal együtt, a m. kir. tanulmányi alap által teljesítendő következő kötelezettségek mellett:

1-ör hogy ezen ház mint az eperjesi kir. katolikus magyar nyelvű főgymnasium s az azzal kapcsolatos tápintzet épülete a lehetőség rövid idő alatt használatba vétessék; 2-ör hogy ezen épületet a m. kir. tanulmányi alap által mint az említett főgymnasium épülete fenntartassék és kezeltessek; egyebekben teljes szabadságot adván a m. kir. vallás és közoktatási miniszteriumnak az épület mikénti átalakítására, berendezésére nézve.

Ezen telek és háztól a f. évi szeptember végeig esedékes összes állami és városi adókat és minden néven nevezendő terheket én viselendem; ellenben azok a mondott napon túl a tanulmányi alap terhére képezendik.

Vége ezenel megengedem és beleegyezem abba, hogy a kérdéses telek és ház minden további megkerdezesem nélkül a magyar királyi tanulmányi alap nevére, teljes tulajdoni jogon és minden tehertől mentesen telekjegyzőkönyvileg bekebeleztessek.

Ezen adománylevelét három egyenlő példányban állítván ki, abból egy példány a

TÁRGZA.

Virág-dal.

Virágos az erdő,
A rét is;
Ez a világ e haj,
De szép is!
Maradna tán oly szép
Mindéig,
De a szép virágot
Létépik.

Csak én nem tépem le
Egyedül —
Hadd virítson a föld
Diszél!
Mért hervadjon szegény,
Köblemen?
Meggzakadna érte
A szívem.

De mosolygva mondja
A hamis,
Hervadás a vége
Amaggy is;
Bolond, a ki hagyja
Arvának,
Ki virágot nem tép
Magának!

Ásguthi Aladár.

Kapaszkodás.

A bérestelőre jutni vágyol?
— Ne törj vesztékre egyetlen est:
A merre semmi szirt nem gátol —
A görbe utakat keres!

Á. A.

Benczúr József életrajza.

Az eperjesi ev. ker. Collegium püspöki egyházközségi jegyzőkönyvében az 1861-ik évről Máday Károly superintendens idejéből a tanárok életrajzai között 8-ik helyen ez áll: „S. Benczúr József született nov. 19-én 1806-ban Vanyarozon, Nógrád megyében. Tanult Losozcon, Selmeczen, Pozsonyban s Jénában. Droppa Mihály utódjául nov. 21-én 1831. megválasztva, működését február 1-én 1832 nagy buzgósággal megkezdé s kitünő sikerrel 1838 ig folytató, a midőn közsajnálkozására az intézetnek leköszönt. — „Sárga könyvecske“ című olvasókönyvet írt.“

Rövid egyszerű szavak ezek, ámde mely jelentőségűek, mert hiszen bizonyítják, hogy Benczúr József korának kiválmái szerint mindent megtett, a mi kiképzetéséhez szükséges volt, s a hazai jeles tanítványok közül a külföld egyik kitünő egyetemét is szorgalmasan látogatta s ez úton jeles előképzettségre tett szert; bizonyítják, hogy ő nagy buzgósággal kezdé s kitünő sikerrel folytató tanári működését, — tehát jeles tanár volt, a mi mindenkoron ritka, szép tulajdonság, — hogy ne mondjuk erény, — és hogy mennyit vesztethet, vesztett benne az intézet, kitünő különösen a hivatalos okmányokban különben szokatlan, dicsőítő appositióból, megjegyzésből, mely szerint „az intézetnek közsajnálkozására köszönt le.“

De kitünik ezen rövid szavakból még más is, az t. i. hogy ő úttörő volt a magyar (tudományos) népnevelési irodalom terén. u. i. a jegyzőkönyv zárszavai azt mondják: „Sárga könyvecske című olvasókönyvet írt.“ Egyszerű megjegyzés az egész, — de ezen egyszerű megjegyzésben nagy érdem van jelezve. Akkor, mikor még a magyar közigazgatás, mikor még a magyar közművelődés, mikor még a magyar közélet latin nyelvű volt, és csak néhány tisztán magyar vidéki iskolában

s az épen csak akkor keletkezett magyar tudományos akadémiában kezdték hangoztatni a tudományos művelés a magyar nyelv jogosultságát: — akkor egy, azon időben még járhatlan uton, még ismeretlen téren a népnevelési (elemi) téren a még akkor kevésbé méltányolt Pestalozzi elveit magyar nyelven gyakorlati alkalmazásban, magyar műben hirdetni: ez olyan érdem, a mely el nem enyészhet, mert úttörő munkáit a tudomány, a haza sohasem feledheti.

Az iskolából kilépett, de nem pihenni, hanem az élet nagy szinpadán folytatni az úttörő munkát. Az iskolai élet tere szűk volt törekvéseinek s azért a társadalom széles nagy terén kezdett működni. — Legelőször is megálapította az első — s mai napig is egyedüli és jóhírű — rendezett könyvkereskedést Eperjesen. (Jelenleg a Révai czég birtokában) s azt a virágzás magas fokára emelte. Majd az ipar terén kezdte úttörő munkáját s több kisebb vállalata mellett épen az, mely e tekintetben még most is meglehetősen egyedül áll hazánkban, ez em ent g y á r a, (Magyorkán) lett legnevezetesebb; mert hiszen ez által ő a czémet iparnak felső Magyarországon meghonosítójává lón s czémetjével az országos és vilákiállításokban is, számos kitüntetések nyerve, részt vett. A legelső rangú műmalmok közé méltán sorolható nagy-sárosi m ű m a l o m létrehozása is az ő eszméje és műve. Sokat írt, fáradozott, járt, kelt, hogy keresztül vigye azt, hogy Eperjes város csatornázását a mi már is folyamatban van s egy vízvezetéknek berendezését a városi közgyűlés elhatározza. E czélból polgári tanácskozásokat indítványozott és rendezett és mozgásba hozta a városi közönséget. Hasonlót tón a vasut érdekében s a Bártfa felé kiépítendő vasut eszméjének egyik lelkes híve, apostola volt.

Munkáját siker koronázta. És amint isten az ő munkáját megáldotta, úgy ő is zsi-

vesen áldozott, adakozott. Azon Collegiumnak, melynek tanára volt, most lelkes és áldozatkész pártfogójává lón s mint a Collegium állandó igazgató választmányának tagja nem csak jó tanácsossal, de anyagi áldozattal is igyekezett ez őt intézet felvirágoztatását eszközölni, előmozdítani. A Collegium előterét szép czémet mozaikkal rakatta ki s a Collegium és a fúteuca kétoldala közötti téren széles czémet utat építtetett. S még végrendeletében sem feledkezett meg ez intézetről, a menyinyiben egyik ágában a theologiában tanuló egy jó magaviseletű és szorgalmas tanuló (theologiai akadémiai hallgató) segélyezésére évi 25—40 frtnyi ösztöndíjt alapított. És a mily lelkes pártfogója az iskolának, oly lelkes híve volt egyházának. Mint buzgó keresztény, a hol csak lehetett, a protestans egyház ügyének mindég lelkes előmozdítója volt. Az eperjesi ev. magyar-német egyháznak örökös presbytere, a hanusfalvi egyháznak hosszú időn keresztül lelkes, áldozatkész patronusa, felügyelője s mint ilyen a sáros-megyei ev. esperességnek is egyik legbuzgóbb világi támasza volt. Az ő költségén nyomattak az esperességnek magyar jegyzőkönyvei, — s még holtában is 200 frtnyi alapítványal emlékezett meg ezen esperességéről.

Hazájának hű fia volt. 184⁹/₉-ben az akkori magyar alkotmányos kormány megbízásából a közérdek előmozdítása czéljából külföldön is járt. Már az 1848-ik év nyarán a Collegium tanulóiól egy önkényes csapatot — alkotott. A forradalom lezajlása után menekülnie kellett. Vagyonát lefoglaltatott s később csak annak romjait nyerte vissza, úgy hogy csak pártatlan munkásságának és szorgalmának sikerülhetett azután a szenvedett veszteséget helyrehozni.

S hogy a munka és az önmagáért és épen a munkából eredő megelégedés eredményezett nála, azt az ő társa

nagyméltóságú vallás- és közoktatási miniszteriumnak, a második az eperjesi kir. kath. főgymnasiumnak, a harmadik példány pedig nekem adatott ki.

Kelt 1886. szept. hóban

Szentandrás Lajos.

Különfélék.

OLVASÓINK FIGYELMÉBE.

Van szerencsém e lapok t. cz. olvasóinak becses tudomására hozni, hogy az „Eperjesi Lapok“-at f. évi október hó 1-től, minden jog és kötelezettség nélkül a multra nézve, tehermentesen átvettem s ki fogom adni. — Ez alkalommal felkérem a t. cz. előfizetőket, hogy lapomat az eddighez hasonló figyelemre méltatni sziveskedjenek. — Programot nem adok, eddigi szerkesztői működésem iránya jövőre is az marad.

Tudomására hozom egyúttal a nagyerdemű olvasó és előfizető közönségnek, hogy az 1886. évi július hó 1-je előtti előfizetési hátralékok Haitsch Lajos örököseit illetik. Ezen hátralékok tehát özv. Haitsch Lajosné kezeihez fizetendők.

Végre arra kérem a t. cz. előfizetőket, hogy f. évi július-október havi hátralékaikat czimemre mielőbb beküldeni sziveskedjenek.

Eperjes 1886. okt. hó 1-én.

Hedry Bertalan,

az „Eperjesi Lapok“ szerkesztője és kiadója.

Megyes püspökünk, dr. Schuster Constantin ó nagyméltósága f. hó 23-án ülte püspökké való felszentelésének 9-ik évfordulóját. Ez alkalommal a püspöki káptalan és az összes egyházmegyei papság külön hálaisteníztiszteltet tartott. Isteníztiszteltet után a káptalan tagjai testületileg fejezték ki szerencsekívánatukat ó excellenciájának. Az érdemes főpap nemesek egyházmegyéje papjainak, de a nagy közönségnek is felekezeti különbség nélkül bírja tisztelétét és szeretetét emelkedett szelleméért, bőkezű áldozatkészségeért és jó szívéért, s velünk együtt sokan esatlakoznak az ezen alkalomból nyilvánított jókívánatokhoz. — Ezen nap emlékére püspök ó nagyméltósága több rendbeli előléptést eszközölt: Így nevezte ki Belky Károlyt — a szentszéki jegyzőt és levéltárnoki tisztsége alól való felmentése és a püspöki titkári hivatal megtartása mellett — szentszéki ülnöknek, zsinati vizsgálónak és püspöki irodaligazgatónak, — Plent Nándort szentszéki jegyzőnek és levéltárnoknak, — Sikorszky Jánost pedig püspöki szertárnoknak.

Kinevezés. Keezer László, kassai kir. törvényszéki joggyakornok, a m. kir. igazságügyi miniszter által a kassai kir. törvényszékhez aljegyzővé nevezetett ki.

Hymen. Semséi Semséy Rikárd földbírtokos jegyet váltott sarlai Sarlay Regina urhölgygel, néhai Sarlay Sándor honvédőrnagy szellemes és szép leányával.

Palugyay Gusztáv kir. törvényszékünk derék elnöke mult pénteken átnak indult,

hogy a törvényszék területén levő összes kir. járásbírósgoknál a hivatalos szemlét megéjtse.

A Szechenyi-kör irodalmi szakválasztmánya m. hó 28-án tartá ülését, melyen többek között az ezidén megtartandó felolvasások sorrendje lett megállapítva, felolvasást fog tartani. Dr. Szlavik Mátyás október hó 13-án, Albert József nov. 13-án; Babik József nov. hó 20-án; Máyer Endre nov. 17-én; Dr. Tergina Gyula decz. 4-én; és Dr. Horváth Odón decz. hó 11-én.

Kitüntetések. A kassai tejjgazdasági kiállítás alkalmával kitüntetett kiállítók névjegyzékében következő megyebeli gazdáink nevei is előfordulnak: Kirehmaye Vilmos termelő, plavniceai kitünő minőségű sajtjairt, terményei kivitel- és versenyképességéért aranyérmét és a báró Waldbott-féle értékes műtárgyat kapott. Szirmay György gróf uradalma a külföldi sajtok elleni sikeres versenyért aranyérmét és 100 frankos műtárgy (Kassa város díja). Kozora Endre kavacsányi plébános a tejjgazdaság fejlődése körül szerzett kiváló érdemei elismerésül 50 franknyi tiszteletdíjat. Hedry József f. é. mint jeles gazdaasszony és sajttermelő 50 frankos műtárgyat. Aranyérmét nyertek továbbá: Lillia Boldizsár és fia; ezüst érmet: Keezer Miklós, Péchy Zsigmond, Pulszky Géza, Hedry József; bronzérmét: Péchy Zsigmond, Hedry József. Jegyzőkönyvi elismerést nyertek: Ujházy Józsefné és Ujházy Sándorné sárosmezei kiállítók.

Eljegyzés. Zebegnyői Dienes Lajos földbírtokos jegyet váltott martinkfalvi Podhorányi Margit urhölgygel, Podhorányi Bálint bájos és szellemes leányával.

Szentandrás-ünnepély. Mint halljuk, a kultusz-miniszterium Szentandrás Lajos nagylelkű adományát a tanulmányi alap nevében elfogadja s a nemeslelkű adományozás méltó elismerésül elrendelendő, hogy az épület homlokzatára következő felirat alkalmaztassék: „A tudománynak szentelte Szentandrás Lajos“ s hogy az alapító születése napja (nov. 9-ike) az eperjesi kir. kath. főgymnasium ifjúsága által minden évben az adományozóra való hálás megemlékezés jeléül méltón megünnepeltessek. Az első ünnepély f. é. nov. hó 9-én leend.

A kassai kir. konviktus ünnepélyes felavatása október hó 4-én délelőtt 1/2 11 órakor leend, amikor is Berzevicsy Albert államtitkár úr Kassára jön, hogy a kormány részéről az átadás eszközlője. E napon a növendékek, mint a király ó Felsége név-ünnepén, szavallattal és zenével összekötött ünnepély rendeznek, melyre a nagyerdemű közönséget tisztelettel meghívja az előjáróság.

A vízvezeték ügye. A vízvezeték-ügyi választmány tegnapelőtt ülést tartott. Összehívásának célját az képezte, hogy megállapítsanak azon teendőket, melyek az ügy előmunkálataira vonatkoznak. A Ganz-féle gyár ugyanis hajlandóan nyilatkozott az újabb tervezést elvállalni. Egyik igazgatója levelet intézett a választmányhoz, melyben a miniszterium műszaki tanácsának óhaját teljesítő szükségesnek tartja a Tareza folyó minimális vizállásának pontos meghatározását. E végből megkeresetett a helyi állami építészeti hivatal, hogy az erre vonatkozó munkálatokat megtenni sziveskedjék. A nevezett hivatal saját kebeléből Ruprecht Kálmán kir. mérnököt küldte ki; ennek előterjesztése folytán a választmány elhatározta egy kísérleti bukó gátnak a Tareza medrében a rózsagát felett leendő felépítését. Ezen kísérleti gát alkalmat fog nyújtani, az említett

mérnöknek, hogy a vizállás fixirozása az uralkodott rendkívül hosszán tartó száraz időjárás után sokkal könnyebben lehetséges, mint bármely más esztendőben, mert ténydolog az, hogy ily alacsony és sekély vizállása a Tarezáknak már rég nem volt, mint épen most. A kísérleti észleletek téli időben is folytatandó fognak.

Megeyi tisztviselők nyugdíja. Mint már mult számunkban említettük, a megeyi tisztviselők nyugdíjaztatására vonatkozó javaslat már elkészült s mult esütörtökön a joggyi bizottság által letárgyalva az október hó 11-én megtartandó közgyűlés elé fog kerülni. A javaslat főbb pontjai a következők. A nyugdíjalap 10 év alatt fog összegyűjtetni, még pedig olyformán, hogy e célra ki lesz vetve 1% os megeyi pótdó, egyenként 10 évre; továbbá a tisztviselők évenként 2% -ot fizetendnek tisztí fizetésük után. A városok ki vannak hagyva a javaslatból, de kötelesek lesznek ugyancsak 10 évig 1/2 % -nyi pótdódot fizetni. A nyugdíj-alap e szerint 1894. évben össze fog gyűlni s átlagos számítás szerint körülbelül 40 ezer frtot fog kitenni. Végre azon tisztviselőknek, kik 1878 óta szolgálnak, jogukban álland ezen időre azaz 1878—1884-ig a 2% -nyi járulékot lefizetni, mi által nyugdíj-képességük 1878-tól fog kezdődni.

Az eperjesi r. kath. főtemplom székfedelének kiépítése szorgalmasan folyik. Az idő is kedvezett eddig a munkálatnak. Biztosra vehető, hogy a vállalkozó megfelel a feltételnek s a fedél e hó 25-ig készen lesz.

Kassai színház. Jakab Lajos tegnap szombaton kezdte meg előadásait Kassán jelesen szervezett színtársulával. Első előadásul „Sötét pont“ Csiky színműve adatott. Ma vasárnap „Sárga eskő“ népszínmű, holnap „Gasparone“ operette megy. A bérlet hétfőn a „Sabinnók elrablása“ czimű vígjátékkal vendi kezdetét.

Poetengang. Ez a költői elnevezése azon járdának, mely a malomárok hídfeletti részének mentében elvonul. Hogy mi szolgáltatott okot ezen út keresztapjának ez elnevezés választására, azt tudni nem lehet. Lehetséges azonban, hogy az ott viruló kaktusok tüntek fel neki olyanyira poetikus színbén. A malomároknak keleti partja mentében, hosszú sorban állanak a felkúvárosi házak, melyeknek hátsó udvarai felsőbb fekvésüknél fogva összes folyadékaikat az árok vízébe ömlesztik ki. Voltak már rendeletek és mindenféle tilalmak, melyek mind azt ezeltették, hogy vízszázás megszüntettessek; mindazonáltal a malom árok ezen részének tisztántartása piumdesiderium maradt, mert a lokális helyzet ott olyan, hogy rendeleti és policialis uton ott segíteni valóban nem lehet. Minap az alispán vezetése mellett több tagból álló bizottság tartott szemlét a járvány veszélyével szemben s bejárta a városnak ezen részét is. A bizottság meggyőződött arról, hogy technikus módon kell a bajon segíteni. Ennek módozatoként az indítványoztatott, hogy a keleti ház-sor mellett, a malomárok mentében esorga létesíttessék, melynek felállításához minden háztulajdonos, telkének szélessége arányában hozzájáruljon. Ezen esatornaforma esorga fog a házak vízének levezetésére szolgálni, akkép, hogy ezen vizeket a malom zúgója alá vezetendő. Részünkről az anyyi éven keresztül nyitva maradt kérdésnek eme megoldását igen célszerűnek és szerencsésnek tartjuk. Olyan az mint a Columbus híres tőjása!

Eperjes város tisztviselőinek nyugdíj-szabályzata. Nagyon savanyu alma lehet ezen javaslat, mert a képviselőtestület sehogy sem akar belő harapni. A szombati közgyűlés

is újból elodázta a végleges határozatot s a szövegezett javaslat azzal lett az illető bizottságnak visszaadva, hogy a „szolgaszemély“ fogalmát precíse határozza meg. Jó volna már e javaslaton tulesni, hisz a törvény ügyis kötelezőleg mondta ki a nyugdíj-alapnak egy év alatti megalakítását!

Adomány. Péchy Zsigmond megyénk alispánja 25 frtot adott egy a sárosmezei r. kath. egylet által kitűzendő pályátétel kidolgozására.

Sárosmezei r. k. népnevelők egylete. Az egylet, anyagi helyzete két évi fennállásának rövid idejét tekintve, kielégítőnek mondható s e tekintetben az érdem főleg az egylet kiváló buzgalmu elnökét: Pletényi Endre apát-plébánost illeti, ki helyes irányban és gyakorlati érzékkel minden lehető elkövet annak emelése és felvirágoztatása érdekében. Az egyleti tagok és vagyon számarányaira nézve álljon itt a következő rövid kimutatás. Az egyletnek van: a bártfai körben 8 alapító tag, 27 rendes tag, 12 pártoló tag; az eperjesi körben 11 a. t., 58 r. t., 4 p. t.; a sóvári körben 2 a. t., 32 r. t., 3 p. t.; a k-szebeni körben 27 r. t.; a tapolyi körben 1 a. t., 22 r. t.; a tarcazi körben 36 r. t., mely összes tétélekről mutatkozik a mult évből 22 alapító, 202 rendes, 19 pártoló vagyis 243 tag, tényleg befizetett 398 frt alapítókével, továbbá rendes és pártoló tagsági és kamatjárulék 274 frt 98 kr. bevétellel és 9 frt 50 kr. hátralék követeléssel, mely összegek, az alapítókn kívül, a viselt 153 frt 50 kr. kiadás levonásával adják a pénztári 121 frt 48 kr. kezelési pénzmaradványt. Megjegyzendő, hogy Kapi r. k. hitközség az alapító tagok sorába 20 frtos alapítókével lépett be.

Uj ebrendtartás. Eperjes város legutóbbi közgyűlésén igen keményen bírták el az ebtulajdonosokkal. Határozatba ment ugyanis, hogy a belvárosban minden kutya után 2 frt fizetendő; de úgy, hogy ha valaki több kutyát tart, ezek progressive meg lesznek adóztatva. Vagyis az első kutya után 2 frt, a második után 4 frt, a harmadik után 8 frt. Vannak háztulajdonosok, kik 6 kutyát is tartanak, úgy hogy ezeknek ebadója 128 frtot teend. Megjegyzendő, hogy a családtagok kutyái nem vetetnek külön, hanem kumulatíve, s a családfej tartozik érték a fentjelzett progressiv skala szerint fizetni. Véleményünk szerint a szabályrendelet túll lött a célon, midőn általános kutyaadót hozott be, nem téve különbséget öző-, hasznos- és luxus-kutyák között.

Furcsa biz' az. Akarjuk, hogy ifjaink minél több előiskolázással lépjenek az iparos pályára, mert erősen bizogantunk, hogy az anyagi boldoguláshoz a szellemi tökélyesbülés a leghatalmasabb eszköz. Aztán ha valaki elvégez jó sikerrel 4—5—6 középiskolai osztályt s így lép iparos pályára, a törvény hiányos intézkedésénél fogva az ilyen tanonczot is be-kényszerítjük az ismételő iskolába, hogy tanuljon murár gyerekekkel syllabisálni s gyakorolja magát az egyszerűben. Valjon mit is fognak az ilyen tanulók abban az iskolában csinálni? Valjon fogja-e ez a körülmény buzdítani ifjainkat arra, hogy minél magasabb iskolából lépjenek iparos pályákra? Valjon egy sor tapintattal nem lehetne-e segíteni a kötetre terjedő törvény megölö betűjén?!

Tüzesetek. Mult hó 28-án reggel 3 1/4 órakor tűz ütött ki Eperjesen a Magyar-utczában s a Balázs, Sitányi és Raisz-féle házakat hamvasztotta el. Az idő esendes, szel-lőtlen lévén, igen könnyen ment a tűz loka-

nyei mutatják. Az a vidámság, az a kedélyesség, a mely őt, az örökké mozgó, tevékeny munkás embert jellemezte s azon éles megfigyelő tehetségében alapuló szokása mindig valami újon, valami jobbon törni fejt, szóval örökké haladni, örökké, szakadatlanul csak előre: alaphangulatává tették az ő nelégült vidámságot.

Az 1840-es évek elején testgyakorló intézet, majd vívó- és lovagló-iskola létrehozásán fáradozik; ha valamely eszmének keresztülvitelére tör, emlékiratokat és a lapokba vezérezkiket, apró híreket ír, részt vesz a megye, de különösen a város bizottságaiban, mint a városi képviselő tagja, fáradoz, ülés, dolgozik.

Ifjú koromból eperjesi emlékeim közül tanáraimat s a felügyelőket kivéve csak az ő kedves alakja emelkedik ki szép ismertetőjével, szép fehér hosszú szakáll-bajuszával, amint örökké járt-kelt, szüntelen munkára emlékeztetvén a ki nem fáradt és mégis pi-henő ifjúságot; azóta sem feledém s nem is fogom feledhetni azt a tisztos öreg urat, a ki még 80 éves korában is korábban kelt a legkisebb tanuló ifjúnál s aki aggkora daczára is annyit dolgozott, mint a legszorgalmasabb munkabíró férfi. — És úgy halt is meg, a hogy élt! Epen egy kirándulást tervezett, egy új vállalaton gondolkozt, midőn kedves fia (Emil) asztalánál Mosztoroskán meglepte őt 1886. szeptember 17-én esti 8 órakor — a halál.

Mint csak imáját hallgatta volna meg az ég. — Ott kívánt meghalni, ott kívánt pihenni — legfőbb alkotása terén. — (czément-gyár) és szeretett családjá találkozó-gyűléshelyén. Oh mert Benczúr József a legjobb, leggyöngédebb és leggondosabb férj, atya, nagyapja volt. És az ő gyöngédsége, erényei ottak családjára. — Páratlan azon gyöngöszony és egyetértés, mely az ő család-

jában honolt, holott az ő gyermekei két házasságból származók, mivel özvegyen maradt neje B. Valentinyi Julia asszszonyának is voltak gyermekei első férjétől, midőn hozzá a több gyermekes özvegyhez nőül ment. — De ezek között ő, mint példás családó, — kit tisztjéi és eselédjéi is tisztelő szeretettel szolgálták, — sem szívében, sem végrendeletében különbséget nem tett.

Barátsága sokakkal, de különösen az 1884. sept. 14-kén elhunyt Dr. Vandrak András-sal az eperjesi ev. ker. Collegium e nagy-hírű, tudós tanárával mintaszerű volt. Egy-másnak gyöngéd figyelmen alapuló meglepetéseket szerezgettek. Így rendezte Vandrak 1882-ben február 1-én csak privát tanári körben ugyan, de azért feledhetlenül Benczúr József 50 éves tanári jubiliumát, a mikor is az eperjesi ev. ker Collegium tanárai Benczúr József egy értékes arany gyűrűvel tisztelték meg emlékül.

Jószívúsága, kedélyessége, erényei mindenkit megnyertek neki.

Végül itt különösen ki kell emelnünk egy nagy érdemét a hazai közélet, illetve művészet körül.

Ugyanis testvéröccsének, Vilmósnak fiában, Benczúr Gyulában, hazánk ezen jeles fiatal művészeiben, már mint kis gyermekben felfedezvén a művészi érzéket, lángészt, — ő ébresztette fel benne a művészethez való hajlamot s ő buzdította e jeles művészünket kifejlődése pályáján. És ujabban ugyanezt tette egy sokat ígérő ifjú művészszel szemben, Pulszky Ferencz pártfogását eszközölvén ki a szegény ifjúnak.

Nem zárhatom be soraimat anélkül, hogy 1886. jan. 15-kén kelt valóban nemes lélekre valló végrendeletének legalább azon sorait, melyek nyilvánosságra is hozhatók, szóról-szóra ne idézzem:

„Legyetek (gyermekeim stbi) polgári

viszonyaitokban hű fiai e hazának, támasza a jó erkölcs és művelődés előmozdítására ezéző oktatói és vallásos intézményeknek. Válatok díszére a „Benczúr“ névnek, mely családnak számos tagjai között egyetlen érdemteljen egyént sem ismerem.“

En sem! Adja Isten, hogy soha senki sem!

Hörk József,

collegiumi igazgató.

Nem ér rá.

— Jean Rameau elbeszélése. —

„Nyomorult!“ — kiáltott a grófné s méltóságos magatartással fordított hátat a grófnak.

„A törvény nevében, ön foglyom!“ — szólott hivatalos hangon a rendőrbiztos.

Egy lövés s a gróf szétzúzott fővel bukkolt a földre.

A függöny legördült.

*

Mikor a függöny legördült, Jules Blaisot, a ki a gróf szerepét játszotta, „A gróf büne“ czimű melodrámban, fölkel, letörölte ruháiról a port, lemosta arcáról a festéket, rendbe hozta öltözékét s elhagyta a színházat.

Szép nyári idő volt, az előadás öt órakor ért véget (ugynevezett „delutáni“ előadás volt) és Blaisot haza sietett. Hét órakor újra ott kellett lennie a színházban, hogy e napon másodsor játszsza el szerepét „A gróf büne“ czimű melodrámban.

Furcsa egyén volt ez a komédiás. Magas, sovány alak, barna arc és mindig siető járás. Mint a legtöbb korunkbeli egyén, nem ért rá soha öt perezig magába térni. Folyton törtéte valamin a fejét és gondolatai kergették

egymást. Elete nem mutatott nevezetesebb eseményeket: egy jó szerep, melyet tőle vetélytársa rabolt el, egy jó barát halála s néha családi szerencsétlenség, ezek képeztek életében az ugynevezett „sötét“ pontokat. Nem volt ideje bővebben foglalkozni fájdalomával, mert az élet magával ragadta s a változó események úgy tüntek föl előtte, mint a nyájas és szomorú tájképek, ugyanazon gyors-vonat különböző oldaláról tekintve.

Az ntolsó katasztrófa, mely érte, neje halála volt. E nőt, vidéki vendégcsereplése alatt egy kis színház karában fedezte fel s rögtön beleszeretett. Angéle — ez volt színpadi neve — halálakor hat hónapos fiút hagy hátra, a kit beczéző néven Riri-nek, valósággal pedig Henri-nek neveztek.

Blaisot neje halálakor a legnagyobb nyomorral küzdött. Angéle betegsége adósságba verte s a kétségbeesés egyidegi keresetképtelenné tette. Jó szerencsére akadt egy jó barát, Cazenave, a híres író, aki jótékony-czélú előadást rendezett javára. Ma este tartják meg, a siker bizonyos, mert a jegyek már mind elkelték.

*

Alig lépett negyedik emeleti lakásába, mikor a dajka, egy öreg asszony, aki csekély fizetésért elvállalta a felügyeletet Riri fölött, élébe sietett s fuldokló hangon kiáltott:

— Uram! uram!

— Mi a baj?

— Riri!

— Szent isten, mi van vele?

— Azt mondta: „papa!“ Jöjjön csak velem!

Jules Blaisot, noha nem ért rá, követte a dajkát. Valami megmozdult szívében annak hallatára, hogy fia kiejtette a „papa“ szót. Olyan kellemes és melegítő érzelm: „Papa!“ Azt mondja: „Papa!“ Milyen derék fiu!

lízálása. — Belejőz községben mult hó 27-én két ház égett le. Luzánán pedig mult hó 17-én az eperjesi népbank tulajdonát képező és Stellbavszki Mihály által lakott házban tűz támadt. A tűz okozója egy kis gyermekfiú, ki maga maradván otthon, gyufával játszott s a ház hosszában szállítás végett kiterített lent felgyújtotta, minek következtében a ház is tüzet fogott s porrá égett.

Életmód és óvszabályok kolera idejében. Kolerába esés ellen a következő életrendi szabályok megtartása által óvhatják magukat legkisebben: 1. Szigorú mértékletességet követni ételben, italban, munkában és élvezetben; kerülni az éjszakai és sok étkezést, részegeskedést, testi és szellemi munkában való megerőltetést, éjszakai és nemi kihasználást; 2. az étkezésre nézve maradjon mindenki szokott tápszeri mellett, ha t. i. azok eléggé táplálók s könnyen emészthetők. A vacsorát, mely bőséges ne legyen, néhány órával kell a lefekvés előtt elkölteni. A hasmenésre hajlandók iganak makk-kávét, esokoládét; ha borivók, jó minőségű vörösbort és kerülni mindazon étkeket melyek náluk hasmenést szoktak előidézni. Italul legcélszerűbb a tiszta friss viz, avagy a jó minőségű bor, valamint friss ásványvíz (borvíz, savanyvíz). Rossz bor vagy tökéletlenül forrott sör ártalmas. Igen káros lehet az egészségre nézve továbbá az olyan viz, mely szemét, hulladékot, ganéjle, árnycsúcsokat közel merített. Gyakran a víz hűtésére használt jeg is ártalmas, ha tisztátalan helyről gyűjtik. A tisztátalan avagy gyanús vizet homok-kavicsrétegen kell filtrálni; még jobb a gyanús vizet felforralni és lehűteni, kevés borral, pálinkával avagy citromlével, vagy kevés ecettel inni. 3. Célzerű naponként mérsékelt testmozgást tenni a szabadban. 4. A ruházat védje a testet az idő viszontagságai ellen. Kik könnyen megfáradnak és hasmenésre hajlandók viseljenek hasukon és lábukon melegen tartó kelmét (flanelt). 5. A lakhely száraz, világos, tágas és kivált jól szellőztetve legyen; nedves, homályos és dohos szobákban való lakás, kivált ha még azokban sokan vannak együtt, felette ártalmas. 6. A tisztaság egy a testre, mint a ruházatra, ágyeműre s lakásra nézve, szigorú fenntartandó; ugyanazért gyakran kell mosakodni, időnként óvatosan fürdeni; a ruhát és ágyeműt gyakran kell kiszellőztetni és tisztával felváltani; a lakásban, a lakás körül szennyeztet nem szabad megtűnni. Ártalmas a tartózkodás oly helyeken, melyeknek levegője rothadó állati vagy növényi hulladékok bűze által van megfertőztetve; legveszélyesebb a többi közt a vermek, ganéjdombok, árnycsúcsok, éji edények stb., ha azokba a kolerasók bűrürelékei, hányata öntettek. 7. Az egészség fenntartásának feltételeihez tartozik még: a kedélynyugalom, bátorság jövedv; ellenben ártalmas a nagy félelem, aggodalom, bizalmatlanság. 8. Óvakodjanak a kolerasó ürülekével, szennyes ruhával tulságosan érintkezni; azért a beteg ápolása közben tisztaságokra lehetőleg ügyeljenek s az ürüleket, valamint a beszennyezett tárgyakat azonnal távolítsák el, illetőleg tisztítsák meg és fertőtlenítsék.

Farkasvadászat. Beherón mult hó 24-én Timko Vazil erdőőr egy farkast ejtett el — 6 lővére. Első bal- és hátsó jobblábát eltörvén, az állatot egy jól irányított lövéssel leterítette. A fenevad óriási állat a maga nemében. Testének hossza 170 cm., magassága 82 cm., súlya 54 kilo, a fej hossza 34 cm. s a nyak átmérete 59 centiméter.

Megnézte zsebjáróját, hatodfelet mutatott. Az előadás hétkor kezdődött s addig ebédelni akart, szerepét átolvadni, néhány levelet írni, virágot vásárolni az első szerelmes színésznek, betekinteni a házfelügyelőhöz, hogy ez még két napig várjon a lakbérre, stb. De mielőtt ezen sűrűs teendők elintézéséhez látott volna, fölkereste fiát.

Riri a földön ült s játszott. Nagy fakanalet tartott kezében, melylyel a padlón dobolt. Amint megpillantotta apját, vékony kis hangjával gagyogni kezdett s picziny karjait felé nyújtotta.

— Hiszen ráérek még tíz percig, — mondá Blaisot és gyorsan lehajolt a gyermekhez, ólébe vette, megcsókolta s parancsoló hangon mondá neki:

— Lássuk hát mit tudsz! Mondd ki: „papa;“ mivelhogy épen ráérek.

*

A gyermek egészen az ő képmása! Te-től talpig képmása! A házmester is úgy találta s a dajka kész erre megcsókálni.

— Rajta hát, mond ki: papa.

— Ta—ta! gagyogott a gyermek.

— Pa—pa!

— Ta—ta—ta!

Amint így nézte, Blaisot rendesen komor vonásai kiderültek.

— Bármint mondjanak is, szép dolog, ha valakinek fia van! — gondola magában; — különösen, ha az ember gazdag! Csak ne volnék annyira elfoglalta.

... Pa—pa!

— Pá! pá! pá!

— Nem ugy! Pa—pa!

— Ti—ti—ti!

A lezke nem hatott. De Blaisot azért vigan nevetett, mert a gyermek kis kacsójával megtapogatta arczát.

Megcsalt férj bosszúja. Mult hó 15-én hajnalban Eperjesen véres verekedés folyt le, az ugyanaz nap tartott bűszjárás alkalmából ide tévelygett gondonkások közt, az egyiknek felesége miatt. A csinos asszony ugyanis a fiatalabb és szebb kintornás felé vonzódott, kijelentvén férjének, hogy szíve vonzalmát követi és a másik gondonkás kedvese lesz. A megcsaltot férj, a mint a kintornástól kifáradva a dubrovai koresma istállójába tért, hogy ott meghálhasson, a vele jött feleségnek, a szintén ott megszállt fiatal gondonkás előtt, szemére lobbantotta hütlenségét. Az asszony visszafelé és kijelentte, hogy a fiatal gondonkásé lesz és férje felől mitsem akar tudni. Beesteledvén, az istálló egyik sarkába a fiatal gondonkás és a fiatal asszony nyugodni ment, a felbőszült vén gondonkás ellenben a másik sarokba feküdt le, azonban alig mult el egy félóra, felugrott, vaskos botját kezébe vévén odarohant s megállva az alvók előtt e szavakkal: „Majd én leszek a pap, összeesketlek benneteket!“ derűre-borúra útni kezdé őket, véresre vevvén mindkettőt. Az asszony lárájára az istállóba emberek jöttek és elfogták a dühöngő gondonkást.

Súlyos testi sértés. Parasztaink a legnagyobb könnyelműséggel agyba-főbe ütlegelik egymást. Mult héten történt, hogy Poleza András hertneki szolga Frieskeről ittas állapotban hazamenvén, az úton régi ellenfele és vetélytársa Hudák János által utólérve s lovai által szándékosan legázoltatott. Ez még nem volt elég. A hős leszállt a lóról, s kékre-vevésre vevé az elgázoltat, a híd alá vonszolta s fején halálos sebekeket ejtvén, eszméletlen állapotban ott hagyta. A testet letartóztatták.

A „Földvidéki Közlöny“. Kassán hetenkint kétszer megjelenő lap október 1-jével az eddigi szerkesztő Hohenauer Ignác dr. tulajdonába megy át.

A zugiskolák. Ezen szellemi penészfészek kiirtására megyék tanfelügyelője következő igen helyes rendeletet adott ki körjegyzőinkhez: „A hivatala részéről összeállított s hozzám beterjesztett tanköteles gyermekek összeírásából azon megdöbbenő és erkölcsi hatásában valóban elszomorító meggyőződést szereztem, hogy a megyében és körjegyzőségeiben lakó izr. tankötelesek nincsenek pontosan bevezetve az összeírás jegyzékbe, de mi több, semmiféle iskolázásban nem részesülnek, vagy pedig zugiskolákba járnak. Hogy ezeknek egyszer-mindenkorra eleje vétessék, az izraelita tankötelesek rendszeres iskolázatásáról gondoskodva legyen és a zugiskolák tartásának eleje vétessék, föl hívom jegyző urat, hogy a jövőben eszközendő tankötelesek összeírásánál az izr. tankötelesek mindegyike felvétessék a jegyzékbe, az izr. szülők gyermekeik iskolázatásának kötelezettségére illető előjárásokot útján figyelmen kívül hagyva az 1886. évi XXXVIII. t. cz. 1—4., 45. §-ára, mely őket arra kötelezi, hogy gyermekeiket a létező telekezeti iskolák valamelyikében feljássák. A multban történt törvényellenesség megszüntetése és a jövőben iskolakötelezettségnek való betartása érdekében pedig ezenel meghagyom a jegyző úrnak, hogy az alább közölt községek izr. tanköteleseinek szülőt külön-külön minden iskolaköteles gyermek után 25 frtban bírságotja meg, a pénzbírságot 14 nap alatt hajtsa be, s küldje be hivatalom útján a megye által kezelt iskolai alapra, hol az később meghatározandó módon fog kezelni. Magától értetődik, hogy azok a szülők, kik okmányilag ki tudják mutatni, hogy tanköteles gyermekeik valamely nyilvános vagy engedélyezett magániskolában nyertek oktatást, a pénzbir-

ság alól felmentendők. Az iskolázást igazoló okmányok azonban hivatalomhoz terjesztendők be.“

Megégett amerikai magyarok. A Williamsport and Nort Branek vasutnak egy munkásháza nagy szerencsétlenségnek volt színhelye. Az épületben, hol, huszonkét magyar s állítólag több sáros megyei munkás volt elszállásolva, éjjeli tíz órakor, miután már valamennyien lefeküdtek, eddig ki nem derített okból tűz ütött ki és alig néhány perc múlva az egész épület lángban állott. A munkások szörnyen megijedtek, ide s tova szaladgáltak, érthetetlen kiáltásokba törtek ki, többen az ablakhoz rohantak; egy magyarnak sikerült az ablakot kirántania, de nyomban rá összerogyott: feje és karjai kilógtak az ablakból, bent pedig a teste társai személtára megégett. Mikor a magyarok fölébredtek, a háló szobájukat füsttel látták tele és többen közülük lerohantak a lángban álló talépesőkhöz, hol többen közülük karjukat, lábukat törtek. Nem volt anyai idejük, hogy felöltözködhettek volna és meztelenül rohantak át a lángokba. A huszonkét munkás közül esupán tizenötön menthették meg életüket; a többi hét megégett, miután társaik elmulasztották őket felbreszteni. Miután a tűz negyed óráig dühöngött, beszakadt a felső emelet s ekkor borzasztó javszékeles hallatszott ki belülről és azt hiszik, hogy az áldozatok ekkor még életben voltak és valószínűleg a lehulló égo gerendák alatt vesztették életüket. Egy ember azt beszélte, hogy nem volt idejük alvó társaikat felkölteni és így ezeknek sejtelmük sem volt az őket fenyegető veszedelemtől. Kilenc ember az által mentette meg életét, hogy a második emeleti ablakokról leugrott. A tűzvész után kiásták a romok közül a megégett magyarok holttesteit. Némelyikük teljesen szénné égett, másoknál meg valószínű, hogy megútlás következtében haltak meg, az állománygyász még az nap délután megtartotta a vizsgálatot s a végzésében véletlen halálosetet állapított meg.

Drága gorombaság. Egy kassai bérkoesi tulajdonos nem régiben Mosánszky Győző dr., eperjesi ügyvédet a malomteza sarkán kiparancsolta a kocsi falura szállítsa. A kapitányság a bérkoesi gazdáját ezért 20 frtra ítélte, mi ellen a gazda felebbezett, de iratában oly durva szavakat és sértő kifejezéseket használt Mosánszky ellen, hogy a tanács helyben hagyva az első ítéletet, a gazdát külön 100 frt bírsággal sújtotta, amiért a hatóságok oly komiszságokat terjesztett be. Mosánszky pedig a gazdát külön becsületéért perbe fogta.

A kisbirtokosok országos földhitelintézeté folyó évi szeptember hó 1-től kezdve 1000 forintnyi és ezt meghaladó összegű kölcsönök 5% kamatozású záloglevelekben is fog engedélyezni, és pedig 33 $\frac{1}{2}$ évi törlesztésre, a tőke 6 $\frac{1}{2}$ %-ának megfelelő járadék fizetés mellett. A jelzett határidőtől kezdve tehát az intézet a következő három módot szerint ad kölcsönt: 1-ór: 33 $\frac{1}{2}$ évi törlesztésre 5 $\frac{1}{2}$ %-os záloglevelekben a tőke évi 7 $\frac{1}{2}$ %-ára; 2-ór: 17 évi törlesztésre 5 $\frac{1}{2}$ %-os záloglevelekben a tőke évi 10 $\frac{1}{2}$ %-ára; végre 3-ór: 33 $\frac{1}{2}$ évi törlesztésre 5 $\frac{1}{2}$ %-os záloglevelekben a tőke évi 6 $\frac{1}{2}$ %-ára rugó járadékoszszégekkel. A járadékok magukban foglalják a kamat és kezelési költségen felül, a tőke törlesztésére szolgáló hánnyadot is, úgy, hogy a törlesztési idő leteltével a járadékokkal maga a tőke is visszafizettetik. A járadékok félvi előleges egyenlő részletekben fizetendők, s a tőke minden száz forintja után, az 1-ső kölcsönnél félvenként 3 frt 50 kr, a második kölcsönnél félvenként 5 frt, a 3-adik kölcsönnél félvenként 3 frt 30 krt tesznek. A leszámítási árfolyamot,

vagyis azon összeget, hogy az intézet a záloglevelekben engedélyezett kölcsön minden 100 forintja után kézzpénzben mennyit fizet ki, esetről esetre pótlólag közöltetik.

A kir. táblai pótbírói intézmény eltörlésére vonatkozólag, bírói körökben az a hír van elterjedve, hogy az imént tartott miniszteri tanácsban az intézmény eltörlése keresztfül mente oly megállapodással, hogy az erről szóló törvényjavaslat már a képviselőház jelenlegi ülészakájában terjesztendő be.

Pályázatok. Nedezcen (Szepes) és Nagy-Lueskán (Bereg) betöltendő postamesteri állomásra pályázat nyitott. A jöcszerelt kérvény a kassai postaigazgatósághoz 3 hét alatt nyújtandó be, hol a megkötdendő tiszti szerződés részletes föltételei is megtekinthetők.

A népfölkelés összeírása. A közös hadügyminiszter körrendeletet intézett a katonai területi parancsnokságokhoz a fölkelésre kötelezettek kimutatása és nyilvántartása tárgyában. A katonai lelkészek kötelesek lesznek mindenekelőtt az 1868. évből született s fölkelésre kötelezett korukba (19 év) lépő ifjakat kimutatni s az anyakönyvi kivonatokat még e hóban bemutatni a területi parancsnokságoknak úgy, hogy ezek október hó végéig a községi előjáróknak megküldhessék a kimutatásokat. A rendelet természetesen csak a katonai családok gyermekeire vonatkozik. Az általános összeírás a magyar és osztrák honvédelmi miniszterek azonban már legközelebb el fogják rendelni.

Egy fogoly a nőkről. Henri des Houx ismert francia klerikális író, kit sajtóvétség miatt két évvel ezélt Rómában, akkori tartózkodása helyén egy havi fogságra ítélték, megírta s kiadta: „Ma prison“ ezíven fogsága kellemét. A kép, melyet az eleven tollú író börtönéről fest, nem valami bizelgő a fenytő törvénykezés és tudomány mezején exzelláló olasz államra. Szük, sötét, ronda kamrában kellett áthuznia az egy hónapot. Sétáoráiban ismeretséget kötött több más rabbal, kiket a legkülönbözőbb okok miatt juttatott oda az igazságszolgáltatás. Így ismerkedett meg a többiek közt Giacomo bárával, kit pénzmanipulációi vittek a fegyházba. Báró aztán gondolatának leírásával töltötte a börtönben egyhangú idejét. E filozofus és humorisztikus gondolatok közül ime egy a nőkről: Hasonlítások össze a mai férfit az Abraham és a Jákob idejével, jobbnak vagy rosszabbnak találjatos a szerint, a minő szempontból veszték: Viszont ha a mai nőt Evával, vagy Sárával, vagy Susannával hasonlították össze, mindig ugyanannak találjatos, ugyanaz a szíve, ugyanaz a lelke, egyformán tetszeleg az ördögnek, mely kigyó alakban közelít felé. Egy catalogue-i hirdlapról a következő zenei meghatározásait adta a nőknek: A nő tizenöt éves korában: arzaggio; husz éves korában: allegro vivace; harminczben: accordforte; negyvenben: adante; ötvenben: rondo finale; hatvanban: tremolo sordine. A nő 15-dik évében érez: a 20-dikban szeret; a 25-dikben akar; a 30-dikban keres; a 35-dikban talál; a 40-dikben kér; a 45-dikben könyörög; az 50-dikben fizet.

Figyelmeztetés. Friedmann B. helybeli zálogkölcsön üzletében nem, mint közöltük október 8-án, de 12-én lesz az árverés.

Elvesztett hivatalos pecsét. Dolhonya község bírája (makoviczai járás) elvesztette pecsétjét, mely az alispáni hivatal által körövényileg érvényen kívül helyeztetett.

Hónvéd ellenőrzési szemle. A f. hó 1-én megtartott szemlén az összes helyben lakó-szabadságot hónapok jelentek meg s egy-

— Milyen kedves! — mondá halkan a boldog apa.

S a két kacsó másik két apró kezét juttatott eszébe. Csaknem elérékenyült, de eszébe jutott, hogy most nem ér rá nejét megsíratni.

— Mondd hát már kiesikém: Pa—pa!

— La-la-la!

Blaisot kissé kedvetlenül rázta fejét.

— Annál rosszabb! — mondá; — akkor még maradok; mert hallani akarom, mikor a fiam először szólítja apját.

Még arra is vett magának időt, hogy nejét megsírasa.

— Szegény Angéle! Igazán szeretett és én is imádtam, mikor ráértem. Milyen kedves zemei voltak, s a hangjában is annyi báj! Mondd hát már: pa—pa!

— Be! be! be!

— Igazán szomorú gondolat, hogy az embernek már olyan fia van, aki mondja „papa“, s a szerető anya nincs többé az élők között, hogy hallhatná!

Blaisot hanyatt feküdt a földre, a gyermeket mellére ültette s úgy játszott vele. Elhalmozta a forró esőkjával, mintha pótolni akarná az eddigi mulasztást. S folyton elmélázva, gyönyörözéssel hallgatta a gyermek gagyogását.

— Szegyéld magad, Riri! A házmesterék fia csak két hónapos és már is mondja „papa“; hát te mikor leszel ennyire?

— Ti—ti—ti!

— Nem te vagy a hibás, hanem én, aki elhanyagoltalak. Tudod, nem értem rá. De azért úgy szeretlek, mint senkit sem a világon!

Az apai érzelmei erőt vett a komor férfin, magához szoritotta a gyermeket, olyan erővel, hogy ez sírni kezdett.

Ha egyszer Riri sírásra adta magát akkor jó ideig volt vigasztalhatlan. Blaisot ismerte fiát, s valami játékszer keresett, hogy szórakoztassa. Nem volt ott egyéb egy szekrényfióknál,

mely Angéle halála óta érintetlenül állott. Megtögtta s kiírtette tartalmát a gyermek elé.

Nagyszerű eszme. Riri azonnal lecsillapodott s kotorázni kezdett az eleje borított kincsek közt. Blaisot föl alá járt s izgatottan monologizált.

— Ha a mai est meghozza az ígért jövedelmet, egy havi szabadságot veszek. Nem hogy kipihenjem magamat, erre nem érek rá, de hogy Ririt kárpótoljam a mulasztásért. Utóvégre a gyermeket meg kell tanítani, hogy egyenesen álljon, járjon s még sok egyébre.

— Ta—ta—ta! — mondá a gyermek.

E pillanatban Blaisot odalépett a kisdet-hez s egy esomagot vett el tőle, melyet az tépegetni kezdett.

— Ezt ne, fiaeszkám, ezt ne! . . . Vajjon mi lehet? . . . Levelek!

Fölbontotta a piros szalaggal körülkötött esomagot s könnyes szemekkel nézte az első E pillanatban Blaisot odalépett a kisdet-hez s egy esomagot vett el tőle, melyet az tépegetni kezdett.

— Ezt ne fiaeszkám, ezt ne! . . . Vajjon mi lehet? . . . Levelek!

Fölbontotta a piros szalaggal körülkötött esomagot s könnyes szemekkel nézte az első levelet.

— Nöm levelei . . . Már rég akartam elolvasni, de nem értem rá.

— Ta—ta! — folytatá Riri.

— De mintha ismerném ezt az írást?

— Ki van aláírva? C a z e n a v!

— Be! be! — esacsogott a piczike.

— Ah! szerelmes levelek nömhöz? Reszkető kézzel bontotta fel a következőt s homályosodó tekintettel olvasta el:

„Kedves Angélem! Hogy vagy? Jól érzed magad? S a mi kedves gyermekünk, a kis Riri? . . .“

Blaisot reszketett.

— Az ő fiuk? De hát akkor én? . . .

Istenem! — kiáltott s mindkét kezével fejé hez kapott.

— Papa! Pa—pa! — mondá egész értelmes hangon a kis Riri.

Blaisot nem hallotta. Elájult.

*

Hétre járt az idő, mikor a dajka visszavért az orvossal s mindketten addig dörszölték Blaisot homlokát valami erős szeszszel, míg magához tért. Első mozdulata az volt, hogy órája után nyult.

— Az ördögbe! Épen jókor! Aztán eszébe jutott minden.

Közel volt a síráshoz. Kérdezte, hol van Riri, akarom mondani „Henri urfi.“?

— A dajka azt mondta, hogy már lefektették. — Nagyon helyes! . . . Annál jobb!

Kissé hoboza ment a bölesőhöz, reszkető ajakkal hajolt le, hogy a gyermeket megcsókolja, de nem tette. Zsebébe dugta a szét-szórt leveleket s gyorsan távozott.

A színházba indult. Utözben háromszor nekiment a lóvasutnak s kevés hija, hogy el nem gázolták. Tovább sietett, nehogy elkessen.

*

„Nyomorult!“ kiáltott tíz óra felé a grófné s méltóságtejes magatartással fordított hátat a grófnak.

„A törvény nevében ön foglyom“ szólott hivatalos hangon a rendőrtiszt.

S a gróf, mint két hónap óta rendszeren minden nap, homlokához emelte a pisztolyt s föbe lötte magát.

Csakhogy ezuttal komoijyan tette. Szegény Blaisot nem kelt többé föl.

Mert nem kerül sok időbe, ha hamis töltés helyett valóságos golyót teszünk a pisztolyba. Erre már ráért szegény Blaisot.

tal a közös hadseregtől áthelyezett tartalékosok is feleskettek.

Ki az arany óra? Folyó hó 14-én le tartóztatták Kis-Szebenben bizonyos Macso Mária nevű gyanus nőt, a kinél egy egyszerű fedélű arany horgony órát találtak. — A gyanus kisasszonyt át akarták kísérni Eperjesre, de az utközben a kísérő kiszebeni rendőrtől megszökött. A lefoglalt aranyóra jelenleg a kiszebeni rendőr kapitányságnál van letétben, a hol a tulajdonos átveheti.

Talált gyermek. Pénteken f. hó 1-én Lada községből egy körülbelül 5-6 éves fiút hoztak az eperjesi kapitánysághoz. A fiu vezetéknevét sem tudja megmondani, Stefanak nevezi magát s azt állítja, hogy nagyanyja elkergette. — A kapitányság a fiút

egyelőre elhelyezte s köröztetése iránt jelentést tett.

Lakást keresők figyelmébe. A Magyar-utczában Dunkel-féle házban minden órában kiadó, egy 2 utca, 1 udvari szobából és az ahhoz tartozó szükséges helyiségekből álló igen szép lakás.

Szerkesztői üzenetek. B. A.-nak Budapest. Jönni fog. — P. Mariskának. Hagyja el Saphir sentimentalismusát. Kísértse meg más költőnél erejét. — H. Gyula Eperjesen. Jobbat kérünk és várunk. Látogasson meg.

Felelős szerkesztő: **Hedry Bertalan.**

Nyilt-tér.

Másolat. 6286 sz. k. a.

A tekintetes eperjesi Népbanknak mint a Phönix biztosító társaság ügynökének. Helyben.

Városunk r. kath. főtemplomának fedele és tornya f. é. augusztus hó 11-ről 12-kére forduló éjjel leégvén, a tekintetes czim által képviselt Phönix biztosító társaság, melynél szobában lévő tárgyak biztosítva voltak, ezen kárügy lebonyolításánál épen oly előzékeny és méltányos eljárást tanúsított a város irányában mint 1882-ben a városi alsó-malom-

nak tűzvész által történt elpusztulása alkalmával.

Kedves kötelességünknek tartjuk a Phönix biztosító társaságnak ezen coulaus és előzékeny eljárásért ezennel írásbelileg is elismerő köszönetünket nyilvánítani, s a tekintetes népbankot felkérni, miszerint azt a nevezett biztosító társaságnak tudomására hozni sziveskedjék.

Eperjes sz. kir. város tanácsa 1886. évi szeptember hó 30-án.

Kyss Géza s. k. jegyző.

Podhorányi Bálint s. k. polgármester helyettese.

H I V A T A L O S R O V A T.

941. szhoz. Kib. 1886.

1-3

Hirdetmény.

A nagyméltósága m. kir. közmunka és közlekedési minisztérium 1886. évi július 30-án 24529. sz. a. a budapest-kassa-dukla államút eperjes-sebesi szakaszán épülő félben levő útemeléshez szükséges földterületek kisajátítását és egyéb felmerült kártalanítási igények megbirálását az 1881. évi XLI. t. cz. alapján elrendelven, ezen eljárás foganatosítására Ghilány József elnöke alatt Semsey Boldizsár és Gombos Alajos bizottsági tagokkal és Szinyey Merse István bizottsági jegyzőül küldetnek ki s tárgyalási hatánapjaul **1886. évi október hó 19-én reggeli 9 órára** a meg. ehaz kis terembe tüzetik ki, mire névze Eperjes sz. kir. város tanácsa és Kellemes község előjárósága a kisajátítási terv és összeírásnak, valamint a kimutatásnak azon épületekről való közlése mellett, melyeknek tulajdonosai kártalanításért folyamodtak, azon felhívással értesítetnek, hogy ezen iratokat a község házában közszemlére tegyék ki, s erről az érdekelteket azzal értesítsék, hogy a kiküldött bizottság, a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemleg határoz, ha az érdekeltek közül senki sem jelen meg.

A közigazgatási bizottságnak Eperjesen. 1886. évi szeptember 9-én tartott üléséből.

Mattyasovszky
főispán.

9049. szám. 1886.

2-2

Árverési hirdetmény.

Sárosmegye árvaszéke, mint gyámhatóság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy nagysárosi illetőségű kkoru Fried Sali és Rochlitz Árpád tulajdonát képező, 89 holdat tevő ingatlan birtokok a hozzátartozó gazdasági épületekkel, megfelelő takarmánnyal **f. é. október 6-án d. e. 10 órakor** N-Sároson, nyilvános árverésen ki fog hasznóbéreltetni: ugyanezeken az alkalommal eladás alá kerül az árvákna jutott kiástatlan burgonyájuk. A hasznóbér f. é. október 1-től veszi kezdetét. Egyéb feltételek alóli hatóságnál megtekinthetők.

Eperjes. 1886. szeptember 21-én tartott Sárosmegye árvaszékének üléséből.

Semsey Vilmos s. k.
elnök.

126 sz. hr.

Árverési hirdetmény

Alóli kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az eperjesi kir. törvényszék 2978 és 2870. pt. 1886. sz. és a girálti kir. járásbírósnak 487 pt. 1886. sz. végzése által az eperjesi takarékpénztár és Deutsch Lipót eperjesi lakos javára, Weinfeld Béla volt kúmezei bérlő ellen 2000 frt, illetőleg 500 frt toke ennek 1886. évi márczius hó 25. naptól számítandó 6% kamatai és eddig összesen 120 frt 13 kr. perkölttség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróilag lefoglalt és 382 frtra becsült mindenféle szobabútor és tudományos könyvek-ből álló ingóságok nyilvános árverés után eladtnak.

Mely árverésnek az 1005. pt. 1886. sz. kiküldést rendelvő végzés folytán a helyszínen vagyis Kúmezezőn Weinfeld volt bérlő lakásán laendő eszköz-lésére **1886-ik évi október hó 8-ik napján délelőli 10 óra**ja határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legelőbbet ígérőnek becsíron alul is eladtni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Girálton, 1886. évi szeptember hó 20-án.

Váenth Márton,
kir. bír. vghajtó.

6287. ksz.

-1

Hirdetmény.

Alólirott városi tanács részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a városi bormérsi jognak folyó évi november hó első napjától számítandó három évre való bérbeadása czéljából **folyó évi október hó 12-én délelőli 10 órakor** a városi tanácsteremben másodizbeni nyilvános árverés fog tartatni.

Ugyanakkor és ugyanott fog megtartatni a felkülvárosi laktanyai kantinnak 1887. évi január hó 1-től számítandó három évre való bérbeadására vonatkozó árverés is.

A bérleni szándékozók értesítetnek, hogy mindkét bértárgya névze az árverési feltételeket a v. szimvetségnel megtekinthetik s hogy a szóbeli árverés megkezdéséig az ajánlati összeg 10 százalékat tévő bántapénzzel ellátott zárt írásbeli ajánlatok is el fognak fogadtnak.

Eperjes sz. kir. város tanácsa 1886. évi szeptember 30-án.

N E M H I V A T A L O S R O V A T.

Kincsem 1 Sorsjegy 11 csak 10ft

Főnyeremény készpénzben

50.000 ft

10.000 ft, 5000 ft 20% lev. || 4788 pénznyeremény.

A magyar lovar-egylet sorsjegy-irodája: Budapest, váczi-utca 6. sz.

Brünni kelméket
elegans
őszi vagy téli
öltözetekre,

3-10 méteri kitévő szelevekben mindegyik épen egy főtöltőzetre elegáns, frt 480 igen finom frt 775 legfinomabb frt 1000 legelsőlegfinomabb

valódi gyapjuszövetből
Palmerston és Boy téli kabátok-ra méterje frt 250 egész 4frt.ig. Loden frt 225 egész 3frt.ig. Női posztókméterje frt 123 krtól 250 krtig, megküldi bárkinek is posta útján

Feintuch-Fabriks-Niederlage
SIEGEL IMHOF
BRÜNN.

Nyilatkozat: A fentebbi cég szöveti szilárd és szilárd kitévő valamint kiválóképen tartóság által tünnek ki. Ezek elismert megbízható szilárdsága és rendkívüli munkaképessége egyszerűsége miatt is kezeséget nyújt hogy csakis a legjobb aru s pontosan a választott minták szerint lesz szállítva. Kivánat fentebbi raktár mintákkal ingyen és bérmentve szolgál.

Megvételre kerestetnek készpénzfizetés mellett egy szép

nemesi birtok

vagy

uradalom

első osztályú szántófölddel vagy vágható erdővel — tökebefektetésül.

Kastély, jó gazdasági épületek kivánatosak.

Ajánlatok birtokosoktól intézendők: **Horváth és Potz Richard** m. kir. nyug. főerdészekhez **Bécs, Margarethenstrasse Nr. 12.**

Magyarország legolcsóbb és legdiszesebb szépirodalmi képes hetilapja.

A „Képes Családi Lapok“

3-3 1886. október elsején a kilencedik évfolyamba lép.

Lapunk életideje a legkézzelfoghatóbb bizonyíték arra névze hogy a hazai családoknál befogadott kedvelt barátta lett s a legnemesebb örömmel mondhatni, hogy a „Képes Családi Lapok“ terfgaladásával sok kétesbecsű, selejtes tartalmu, különösen külföldi olvasmányokat szorítottak le a családok asztalairól, melyek részint hiu igézetekkel, részint nagy hanggal folyton kísértének megvesztegetni a hazai közönség jóhiszeműségét.

Lapunk tartalmára névze a kiadó és szerkesztőség versenyezni fognak a buzgalomban, h ogy továbbra is fokozott mérvben kiérdemeljék a közönség támogatását.

Közlöni fog jeles eredeti és fordított költeményeket, beszéyleket, rajzokat, népmeséi, szépirodalmi, egészségügyi cikkek; a rohanó idővel tartand minden irányban. Heti tárcák, adomák, apróságok, hírek, talányok stb. stb. fogják életkíteni a lap tartalmát és azon leszünk, hogy a szövegbe nyomott képei a legjelesebb külföldi lapokban közlöttekkel kiállják a versenyt.

A képes családi lapok előfizetési ára:

Egész évre 6 forint. Félévre 3 forint. Negyedévre 1 forint 50 kr.

Előfizetéseket elfogad minden hazai könyvkereskedés.

Mutatványszámokat küld ingyen és bérmentesen

a „KÉPES CSALÁDI LAPOK“ kiadóhivatala BUDAPESTEN,

IV. kerület, papnövelde-utca 8. szám alatt.

Ungargasse 229
sind immer
ganz neue, gute und billige

Wienerklaviere

zur Auswahl vorrätig.

Champagner

Gustav Schmidt in Pressburg

empfiehlt seine, aus den besten Weinsorten Ungarns, genau nach französischer Methode erzeugten Champagner:

Grand vin de Champagnet . . . fl.50
Jockey Club 2.—
Magyar pezsgő 2.—
Carte noire 2.60

alleinige Niederlage für Eperjes bei Herrn **Carl Linkesch.**

A PESTI

magyar kereskedelmi bank váltóüzlete

BUDAPESTEN, Dorottya-utca 1. sz.

megbízható szolid ügynököket

keres mindennemű sorsjegyeknek havi részlelvezetés melletti elárúsítására. Ajánlatok referenciák megnevezése mellett a fenti váltóüzlethez intézendők.